

HLOD NA AVTOCESTI

Poljubna drama o izpraznjenosti forme in odsotnosti smisla.

Iza Strehar

OSEBE

ZOJA

MIRAN

ANDREJA

JAN

MITJA

Režiser in dramaturg lahko v namene fokusa uprizoritve prizore poljubno tudi premešata.

© Iza Strehar

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorice je prepovedana.

1. PRIZOR

Zoja in Miran sedita v kuhinji, Zoja bere knjigo, Miran meša sladkor v skodelico s čajem.

Zoja? **MIRAN**

Kaj? **ZOJA**
(ne dvigne pogleda s knjige)

Zakaj midva sploh živiva skupaj? **MIRAN**

Ne vem. Ker vsak zase nimava za položnice. **ZOJA**
(še vedno ne dvigne pogleda s knjige)

Resno. **MIRAN**

Ker ne moreva drug brez drugega. **ZOJA**
(zapre knjigo in zavzdihne)

Resno. **MIRAN**

Ker je logično. **ZOJA**

Resno. **MIRAN**

Ker je mene strah teme, žuželk, dvoživk in visoke trave, ti pa si pravi moški in te je strah samo pajkov. **ZOJA**

Resno. **MIRAN**

Ker ti jaz vsako jutro kuham zanič kavo, ker dobre na znam, in ker me ti z veseljem vsako jutro znova opomniš, kako zelo zanič je moja kava. **ZOJA**

Resno. **MIRAN**

ZOJA

Ker ti rada pišem obupno ljubezensko poezijo.

MIRAN

Resno.

ZOJA

Ker se ti meni ne zdiš nič posebnega, ampak te ljubim in ker se jaz tebi zdim nekaj posebnega, ampak me ne ljubiš.

MIRAN

Resno.

ZOJA

Ker mi ti z veseljem razlagaš svoje absurdne teorije, ki se meni zdijo skregane z vso logiko, in se zavedaš, da se mi zdijo neumne, ampak mi jih vseeno še naprej razlagaš in jaz jih še naprej poslušam.

MIRAN

Resno.

ZOJA

Ker rada skupaj kadiva jointe ob štirih zjutraj in vsako noč znova najdeva nov način, kako bi skupaj rešila svet.

MIRAN

Resno.

ZOJA

Potem pa ne vem. Ti mi povej.

MIRAN

Jaz tebe sprašujem.

ZOJA

In sem ti odgovorila. Večkrat. Ampak ti nisi bil zadovoljen z nobenim od odgovorov, tako da je sedaj čas, da ti razsvetliš mene. No?

MIRAN

Hočeš, da jaz odgovorim?

ZOJA

Ja, saj si tudi ti začel debato.

MIRAN

Prav.

(premor, Miran si prižge cigareto)

Ker te jaz sprejemam točno takšno kot si in ker me ti spravljaš v smeh. Ker se lahko pogovarjava o čemerkoli. Ker se ujemava. Ker jaz tebe nikoli ne sekiram, če ne odstraniš las

iz odtoka v tuš kabini in ker ti meni nikoli ne zatežiš, če počijem školjko in še kaj okoli nje. Ker sva tako super drug za drugega, da bi se pravzaprav počasi lahko poročila.

ZOJA

(šokirana)

In jaz sem mislila, da naj bi bila jaz tista, ki tebe spravlja v smeh, in ne obratno.

2. PRIZOR

Zapornik Mitja in Zoja sedita v mali pisarni, ki se nahaja v kompleksu zapora. Mitja se poigrava s svinčnikom na pisalni mizi, Zoja ga gleda in razmišlja.

ZOJA

O čem bi rad govoril?

MITJA

Vseeno mi je.

ZOJA

Prav. Imam nek seznam, ki ga morava na najinih sejah obdelat...

(Zoja iz svoje torbe povleče seznam in ga preučuje)

ZOJA

(prebere s seznama)

Ali si bil že kot otrok označen za problematičnega?

(Mitja se prične na ves glas smejati)

Vem, da je totalno odljudno, ampak nekaj se morava pogovarjati. Nikoli nič spornega?

MITJA

(se zamisli)

Enkrat sem moral k psihologinji. V osnovni šoli. Imel sem sošolca s posebnimi potrebami... Ne vem, morda zato, da sem se sam počutil bolje ali pa zato, da sem izpadel car pred sošolci, sem se spravljal nanj in ga zajebaval s tem. In en dan me je učiteljica slišala, kako sem mu zabrusil, naj razmisli o tem, da bi obiskoval šolo za otroke s posebnimi potrebami.

(skomigne z rameni)

Pa me je poslala k psihologinji. Sedel sem tam v njeni neosebni, beli pisarni in ona mi je razlagala nekaj o tem, kako se ne rodimo vsi z enakimi možnostmi in podobno in vedel sem, kaj mi skuša dopovedati, ampak namesto, da bi ji kimal, sem jo vprašal, če mogoče ni res, kar sem rekel. Če ni res, da je bolj neumen od ostalih sošolcev in če ona misli, da je boljša od mene, ker ona tega ne izreče na glas, četudi je resnica, jaz pa sem avtomatsko slab človek, ker sem to povedal na glas. In je obmolknila... Ni vedela, kaj naj reče.

(Mitja obmolkne, Zoja čaka, da nadaljuje)

Ampak tega ji nisem rekel samo zato, da bi izzival. Nekako sem upal... da mi bo oporekala. Upal sem, da mi bo znala razložiti, čemu te, te... konvencije. Da imajo razlog, zakaj se jih držimo. Da svet ni tako črno-bel kot nam ga slikajo učiteljice. Da obstaja višji smoter kot neka olika in kultura. In bil sem razočaran, ker je kar obmolknila in ni ponudila niti enega protiargumenta moji trditvi... Mi ga lahko ti?

ZOJA

(pogleda v tla, se zamisli, nato zmaje z glavo)

Ne. Oprosti.

MITJA

Nekje tekom človeštva smo se odločili, da je dobro samo tisto, kar smo iz nekega povprečja označili kot normalno. In da je odklone in posebnosti potrebno označiti kot odklone in posebnosti. In nekje tekom človeštva smo si omislili še posebne pravice in obravnavanje za te odklone in posebnosti, kar je še potenciralo človeški odpor do odklonov in posebnosti.

ZOJA

Se mi zdi, da ta odpor leži v tem, da nas odkloni in posebnosti vsake toliko prebudijo iz našega vsakdanjika in nas spomnijo, da vse na tem svetu ne štima. Kot kadar sediš na kavi z nekom, sonček sije, klepetaš o nepomembnih rečeh in nenadoma pride brezdomec ali narkoman in te prosi za en evro. Predrami te. Zmoti tvojo idilo. Prisili te, da se zdramiš. In sovražiš ga, ker se ga zaveš.

MITJA

Tako bo z menoj, ko odsedim svoje. Vsak odpadnik, vsak zločinec, vsaka prostitutka, vsak umsko prizadeti te predrami iz vsakdanje idile.

ZOJA

Eh. Neumno je sploh razmišljati o tem.

MITJA

Bivši zapornik, ki je sedel pet let zaradi kraje. Nikjer ne bom dobil službe. Ljudje se me bodo izogibali. Kakšni prijatelji me bodo sicer povabili na obisk, a pred tem poskrili nakit, da ga ne bi jaz, tat, ukradel. Četudi ne bodo verjeli, da bi njih lahko oropal, bodo tako naredili. Za vsak slučaj.

ZOJA

Mislím, da se ljudje bojijo predvsem tistih dejanj soljudi, za katere zavestno ali podzavestno vedo, da so jih tudi sami sposobni narediti. Projekcija. V srednji šoli sem imela cimro, ki je imela grozno fobijo pred tem, da bodo oropali najino sobo. Vedno sva morali zaklepati. Če sem šla v sosednjo sobo za pet minut in nisem zaklenila, je znorela. Če je bil v sobi kakšen moj prijatelj, ki ga ona ni poznala, je računalnik skrila med obleke v svoji omari. Nato je en njen prijatelj dobil ključe kolesarnice dijaškega doma. In ona ga je prosila, če bi ji lahko odklenil, da si odnese kolo po svoji želji. Kar tako. Ni imela težav s tem. Neka druga prijateljica se je ves čas bala, da jo bo fant prevaral. Če ji več kot pol ure ni odgovoril na SMS, je znorela. Neprestano je morala vedeti, kje je, če je bil zunaj s kolegi, ga je klicala na dvajset minut. Večino časa je želela biti z njim, ne zato, ker je želela njegove družbe, ampak ker se je bala, kaj bo naredil, če nje ne bo imel neprestano pred očmi. Potem sem izvedela, da se je njena prejšnja zveza končala zato, ker je ona neke pijane noči seksala z najboljšim prijateljem njenega takratnega fanta. Tako to gre. Bojimo se predvsem stvari, katerih smo sami sposobni. Če imaš težave z zaupanjem in se neprestano bojiš, da ti bo nekdo porinil nož v hrbet ali ti naredil krivico, se moraš vprašati, koliko krivice si sam sposoben prizadeti ljudem.

(trkanje, v sobo pomoli glavo varnostnik)

A je že toliko ura?

(varnostnik prikima, nato odide, Zoja prične pospravljati svoje stvari)

MITJA

(nekaj časa proučujoče gleda Zojo, nato spregovori)

Saj veš, da sem sedaj že celo leto na prostosti, da delam kot industrijski delavec in da nisi več moja psihologinja oziroma, da sploh ne delaš več tu?

ZOJA

(prikima)

Vem.

MITJA

Zakaj še vedno delaš projekcije najinih pogovorov v svoji glavi?

ZOJA

Rada se pogovarjam.

MITJA

Ampak ta pogovor ni realen.

ZOJA

In? Vseeno je pogovor.

MITJA

Zakaj se ne pogovarjaš z Miranom? Pozna te, razume te, rad te ima.

ZOJA

Vem, da me razume in ima rad. Ampak človek ne potrebuje ljudi, ki ga zgolj razumejo in imajo radi. Človek potrebuje ljudi, ki občutijo stvari tako kot on. Razumeš lahko vsakega človeka. Malo ga poslušáš, nato njegove besede povežeš z njegovimi dejanji in to je to. Človek ni osamljen, ker ne bi našel ljudi, ki ga razumejo in imajo radi. Človek je osamljen, kadar ne najde sočloveka, ki bi občutil ta svet enako kot on. Kadar je ideološko osamljen v dojemanju tega sveta.

MITJA

In zato v tvoji glavi potekajo pogovori, v katerih ljudje enako občutijo svet kot ti?

ZOJA

Ja.

MITJA

Pazi, da ne boš zaradi tega pozabila živeti realnega sveta.

ZOJA

V glavi je lahko bolj realno kot v dogajanju izven nje.

MITJA

Ali ni smisel življenja živeti čim bolj polno in izkusiti čim več?

ZOJA

Smisel življenja je, da plavaš dokler ne potoneš.

MITJA

Dokler te življenje ne porazi?

ZOJA

Človeka ne moreš nikoli poraziti. Lahko ga prizadeneš, uničiš ali ubiješ, nikoli pa ga ne moreš poraziti.

MITJA

Ampak, Zoja, saj veš, da ti že nekaj časa toneš, kajne?

3. PRIZOR

Noč. Andrejino stanovanje. Pozvoni zvonec na vratih. Pozvoni nestrpno še drugič. Ko pozvoni tretjič ne neha, nekdo se je očitno obesil nanj. Prižge se luč, pride Andreja v pižami in odpre vrata. Pred vrati so Jan, Zoja in Miran, nekoliko vinjeni in se prerinejo mimo Andreje v stanovanje.

ANDREJA

(zavije z očmi)

A kar tako?

(ostali trije se namestijo v Andrejini kuhinji)

ZOJA

(med brskanjem po hladilniku)

Ja.

ANDREJA

(sede na stol, nekoliko stran od ostalih treh)

Zoja, a ti zjutraj nimaš službe?

ZOJA

Ne. Zaposlena sem samo za polovični delovni čas.

ANDREJA

Kako je lahko človek s tvojo izobrazbo in izkušnjami zaposlen za samo polovični delovni čas?

ZOJA

Ker se tako odloči.

ANDREJA

A delodajalec?

ZOJA

Ne. Oseba z mojo izobrazbo, mojimi izkušnjami in mojimi pogledi na sistem, ki ljudi obravnava zgolj kot prispevke k družbi. Imaš kaj piva?

ANDREJA

Ne.

MIRAN

Andreja, mogoče boš lahko ti razsodila... Z Janom se nama obema zdi, da ima Zoja eno joško večjo od druge.

ZOJA

(pobulji)

Kaj imam?

JAN

Eno joško večjo od druge.

ZOJA

(prične igrati dramo)

Eno joško večjo od druge? Eno joško večjo od druge??!! ENO JOŠKO VEČJO OD DRUGE??!!

(Zoja zaigrano besno odide do ogledala, se pogleda, nato skomigne z rameni)

Mah, kurac, pa imam res.

JAN

(na mizi najde časopis in ga lista)

Povsod je vse isto... Samo v Tirani je sonce.

MIRAN

(zamišljeno in pijano)

Zoja, se spomniš, ko sva bila v Tirani v tistem parku? In ti si tekla po travniku in se smejala in bila si nekaj najlepšega, kar sem videl v življenju. In v tistem momentu sem te imel tako prekleto rad. In ni in ni mi bilo jasno, zakaj sem se kljub temu počutil tako zelo nesrečnega in osamljenega. In zaradi tega sem te že v naslednjem trenutku zasovražil. Ker mi nisi znala biti dovolj. Četudi sploh nisi bila kriva ti, sem te zasovražil.

ZOJA

(naveličano)

Kaj pa ti skušaš zdej neki poetsko nakladat? Veselo sem tekala po travniku samo zato, ker sem bila zadeta ko pizda . Oba sva bila zadeta ko pizdi.

ANDREJA

(nestrpno vstane)

Dobro, kolikor me že je veselil vaš obisk... Ampak mislim, da je čas...

JAN

Andreja, veš kaj je tvoj problem? Tvoj problem je, da si se nenadoma pričela delati neko sofisticirano, uglajeno žensko, ki ima poštmano življenje, a v resnici je tvoja neskončna želja, da te nekdo kot navadno kurbo tako zelo od zadaj v rit nabriše, da ti bodo leče iz oči zletele.

MIRAN

Eh, Jan, ne sekiraj se. Andreja je ena tistih žensk, ki se vedno vračajo.

ANDREJA

(jezno)

A to naj bi bilo smešno?

JAN

Glej, če nič ne razmišljaš, je vse smešno. Po drugi strani, če razmišljaš preveč, je tudi vse smešno. Da pa človek najde tisto vmesno linijo, ko bi svoje življenje še lahko jemal resno, je pa veliko težja naloga, kot morda zveni.

MIRAN

(Janu)

Pusti. PMS pa to.

ZOJA

(postane zaigrano jezna na njiju)

Ja, ker je vedno PMS! Pokliči Discovery Channel in jim povej, da si našel ženski, ki imata PMS po tridesetkrat na mesec, a ne?! Zakaj ima vaš spol toliko proti našemu?

JAN

To ni res! Moški imamo zelo radi ženske. Glej, kaj vse smo izumili in naredili samo za vas! Štedilnik, pečico, mikrovalovno, likalnik, pralni in pomivalni stroj...

ZOJA

(prične ignorirati Jana in Mirana in se obrne nazaj k Andreji)

Samo za to se gre, da se nam zdi, da si v svojem čudovitem stanovanju v središču centra in s svojo čudovito pogodbo za delo zaspala in pustila za sabo vse, ki so v takšnem dreku, v kakršnem si bila ti še pred nekaj meseci! Včasih ti je bilo mar. Včasih si želela spremeniti svet. Sedaj pa samo nestrpnost čakaš, da ti bo nekdo naredil otroka, ki mu boš potem lahko pekla rojstnodnevne torte v obliki Tom in Jerryja.

ANDREJA

Nič ni narobe s tem, če bi si pa enkrat želela otroka...

ZOJA

Takole bom rekla. Če bi jaz zanosila, bi štrik z zanko požrla. Zakaj bi samo starša imela besedo pri splavu? Naj jo ima še otrok in se sam odloči, če se hoče roditi in predvsem, če se hoče roditi takim staršem. Če se noče roditi, naj sam sebe abortira. Če tvoja vera trdi, da je zarodek že človek, potem mu omogočimo tudi osnovno pravico, ki človeka najbolj definira. Sposobnost odločitve in izbire.

ANDREJA

Koga točno naj bi jaz pustila v dreku? Tebe? Ljubica, ti nočeš iz dreka. Ti s svojimi pretiranimi načeli in nekomformizmi uničuješ svoje priložnosti za srečo. Sama si izpraznila svoje dožemanje vsakršnega smisla in zato ti nisi srečna.

ZOJA

A ti pa si? Andreja, ki je bila moja prijateljica, ni nikoli želela postati to, kar si ti sedaj! Želela si biti nekaj posebnega in narediti spremembo. Ali pa si to samo govorila, ker ti je zvenelo kul?

JAN

(prižge nov joint, potegne en dim in se pijano obrne k Miranu)

Ej, Miran. A če bi jaz umiral in bi te prosil, da iz usmiljenja seksaš z mano, ker bi se hotel počutiti ljubljene... A bi mi naredil to uslugo?

MIRAN

Za čim bi pa umiral?

JAN

Rak na prostati.

MIRAN

(pijano resno pomisli)

Seveda bi.

ANDREJA

(skupaj z Zojo še nekaj trenutkov opazuje pijano izpoved pred njima, nato zmaje z glavo in se jezno vrne v pogovor z Zojo)

Pride čas, ko je preprosto potrebno odrasti in se postaviti na realna tla...

ZOJA

In to, kjer si ti, naj bi bila realna tla?

JAN

(pijano in nekoliko depresivno, Zoja in Andreja spet prekineta pogovor in ga poslušata)

Oba, moj oče in moj stari oče sta umrla za rakom na prostati. Prejšnji teden sem moral na prvi pregled. Ker sem že trideset. Ko si enkrat trideset in imaš takšno družinsko zdravstveno zgodovino, moraš nujno na pregled...

(Miran gre do njega in ga objame)

ANDREJA

(se nekaj časa odloča ali bi mogoče tolažila Jana, nato zamahne z roko in se obrne nazaj k Zoji)

Če je to, kjer si ti, res tako čudovito, zakaj si potem tukaj sredi noči in mi težiš?!

ZOJA

(obstoji in obmolkne)

Ne vem. Mogoče sem pa narobe mislila, da te pogrešam. Kaj pa vem.

(vzame svoje stvari in odide. Jan in Miran nekaj časa zmedeno, pijano stojita, ravno sta končala z objemanjem, nato še onadva odideta)

4. PRIZOR

Miranov notranji monolog. Miran zmačkan sedi za mizo v kuhinji in pije kavo. Opazuje Zojo. Zoja sedi za mizo, zraven nje je velika vrečka kosmičev. Iz vreče daje pest za pestjo kosmičev, iz njih pobere rozine, ki jih vrže v pepelnik, preostale kosmiče polaga v plastično škatlo poleg.

MIRAN

Ko sem zjutraj zmačkan vstopil v kuhinjo, je stala ob štedilniku in pekla jajca. Pogledala me je in se mi zadržano nasmehnila. Stopil sem do korita, si nalil kozarec vode in sedel za kuhinjsko mizo. Opazoval sem jo od strani in razmišljal, kako zjutraj izgleda starejša kot dejansko je. Tega včasih sploh nisem opazil, sedaj me je to prav bodlo v oči. Pod očmi je imela podočnjake in njene oči so bile utrujene. Živcirala me je njena prisotnost in to ni bila zgolj posledica mačka. Že nekaj časa lahko v povezavi z njo razmišljam samo o rečeh, ki me motijo na njej in mi grejo na živce. Na živce mi grejo njene velike, nekoliko otroške oči. Včasih nisem mogel odvrniti pogleda od njih, sedaj sem samega sebe prepričal, da mi grejo na živce. Na živce mi gre njen prifrknjen nos, četudi mi je včasih deloval še tako prisrčno. Na živce mi grejo njeni lasje, ki so vedno razmršeni. Na živce mi grejo male brazgotinice na njenih sencih, ki so posledica stiskanja mozoljev v pubertetni dobi. Na živce mi grejo zobje v njeni spodnji čeljusti. Kadarkoli govori, ne morem odvrniti pogleda od njih in se ne morem koncentrirati na njene besede, saj se neprestano sprašujem, kako to, da ni dobila napotnice za ortodonta, ko je bila otrok. Na živce mi gre, da so njeni prsti pogosto mrzli. Na živce mi gre, da ne zna pravilno izgovoriti besede provocirati. Včasih mi je to narisalo nasmešek na obraz, sedaj me zmrazi po celem telesu vsakič, ko to zaslišim.

Pričela je nekaj razlagati, vendar ne vem, kaj. Kadarkoli je prisotna, lahko razmišljam samo o prostoru, ki ga zavzema in zraku, ki ima zaradi njenega dihanja manjšo vsebnost kisika. Včasih se bojim, da bo zaradi nje zmanjkalo kisika v prostoru, ker bo vsega porabila. Kar je seveda absurdno in sam vem, da je absurdno, ampak si ne morem pomagati.

In ona čuti, da ji grem na živce in ne ve, kako ravnati. Obnaša se kot da je vse normalno in troši ogromne količine energije za to, da se obnaša, kot da je vse normalno. Mučne tišine skuša zapolniti z blebetanjem o rečeh, ki niti nje ne zanimajo.

S štedilnika je odstavila jajca, jih položila na krožnik in ga postavila predme. Sedla je poleg mene in pričela jesti kosmiče. Ne mara rozin, zato je iz vsake žlice, ki jo je zajela, najprej odstranila vse kosmiče in šele nato žlico ponesla v usta. Namenoma sem ji kupil kosmiče z rozinami, saj se mi je upiralo, da bi zaradi nje moral trošiti čas, da najdem tiste brez rozin. Sonce je sijalo na njeno levo nogo in za trenutek sem pomislil, da bi položil svojo roko na njeno stegno. Ampak že v naslednjem trenutku sem idejo zavrgel saj me je spreletela misel, da bi ji bilo to verjetno všeč. Ne maram v njej prebujati prijetnih občutkov. V glavi mi odmeva: »Zakaj ona misli, da ima pravico, da se ob meni počuti dobro?«

Njene oči niso več iste kot so bile nekoč. Ni več tiste iskrice, ki je bila včasih ves čas prisotna. Skuša jo zaigrati, ampak smeh je za vsakega človeka trenutek, ko se izda. Takoj lahko ugotoviš, da ga človek igra. Pri njenem zdajšnjem smehu v očeh ne vidiš iskric, ampak grenkobo, ki jo skuša zanikati. Uspel sem jo uničiti. Uspel sem prepričati njo in sebe, da je vse, kar pove, nezanimivo. Da njene šale niso duhovite. Da njene anekdote niso zabavne. Da njene misli nikogar ne interesirajo. Njena samopodoba in samozavest sta padli. Četudi se mi njene domislice zdijo zabavne, je ne razveselim z nasmehom, temveč jo zagrenim z zavijanjem z očmi. To jo tako zabije, da včasih še nekaj dni ne upa izreči ničesar individualnega.

Popolna rekonstrukcija ni mogoča, ker se svet in z njim ljudje spreminjamo. Lahko pa bi se vse skupaj vsaj malo spremenilo. Kam so šli dnevi, ko je imela neprestano modre ustnice, ker se nisem mogel odtrgati od nje in sem jo več ur neprenehoma nežno grizel? Sedaj mi gre na živce, kadar med seksom zastoka od vznurjenja. Sprašujem se, kako to da misli, da ima pravico biti vznurjena od mojega dotika. Želim si, da med seksom ne bi bila mokra. Na živce mi gre, kadar je mokra. Rad bi, da bi bila povsem nevznurjena. Da bi jo na suho in bi jo bolelo.

ZOJA

(na glas, Miranu)

Pomoje bo človek, ki bo znanstveno utemeljil in dokazal, da je bilo prej jajce in ne kura, dobil Nobelovo nagrado za mir.

MIRAN

(nazaj v notranji monolog, pomigne, da je Zojina replika potrdilo njegovega monologa)

Evo, točno o tem govorim.

5. PRIZOR

Pred tremi leti. Natrpan bar. Andreja in Zoja stojita ob šanku, se pogovarjata in smejeta. Jan in Miran sedita nekaj miz proč in pogledujeta proti njima. Miran nenadoma vstane in se odpravi do šanka.

MIRAN

(Zoji)

Misliš, da obstaja človek, ki je izračunal vse možne načine, kako se dva človeka lahko spoznata, in da ne obstaja več absolutno nobena možnost, da se spoznaš na čisto nov in izviren način?

(Zoja in Andreja se zasmějita)

ZOJA

In sedaj ti misliš, da si našel nov način?

MIRAN

Niti slučajno nisem tako aroganten, da bi si lahko mislil kaj takega.

ZOJA

Misliš, da obstaja kakršna koli verjetnost, da lahko doživiš karkoli v tem življenju, česar ni že nekdo izkusil, doživel ali občutil?

MIRAN

Seveda ne. Ampak računam na to, da ljudje pozabljajo na to. Saj veš, mislil sem, da bi pristopil do tebe, rekel eno stvar, ti bi rekla drugo in nenadoma bi si oba želela, da bi živela do konca življenja v tistem pogovoru.

ZOJA

In bila bi »oh ljubezen« kot iz slabega hollywoodskega filma, oba bi si mislila, da se kaj takega ni še nikoli zgodilo in da tokrat pa bo za vedno. Da je usoda.

MIRAN

Ker tako ali tako vsak, ki se zaljubi, misli, da je odkril toplo vodo.

ZOJA

(se zasměji)

To tudi jaz vedno pravim. Zoja.

MIRAN

Miran.

ZOJA

In to je Andreja.

MIRAN

Živjo, Miran.

ANDREJA

(mu seže v roko)

Andreja.

MIRAN

Tisto tam je moj prijatelj Jan, kaj če bi združili moči?

(Zoja in Andreja se strinjata, odpravijo se proti mizi, Zoja in Andreja se seznanita z Janom)

JAN

In kaj vidve počneta v življenju?

ZOJA

Moj bog, kako ne maram tega avtomatizma!

JAN

Kaj?

ZOJA

Pa ta spoznavna vprašanja. In kaj kej ti počneš v življenju. Kako to, da študiraš to? Te veseli? Kaj želiš biti, ko boš velika? Od kje pa si? Imaš za zajtrk raje pašteto ali jogurt? Kateri diktator misliš, da je imel večji penis, Stalin ali Salazar? Ti gre na živce, če si tip po seksu svoj kurac obriše v tvoje lase?

JAN

In? Ti gre?

ZOJA

Ja. Obriši kamorkoli drugam. Tam imaš robčke, v kopalnici je brisača, na oknu so zavese, samo lase pa pusti pri miru.

(Jan in Miran se zasmejita, Andreja se namuzne)

JAN

No, vseeno. Jaz sem okoljevarstvenik.

ANDREJA

Ekolog?

JAN

(zavzdihne)

Ne... To ni isto. Okoljevarstvo je samo ena od kategorij ekologije, ne vem, zakaj...

MIRAN

To je njegova največja frustracija. Da ljudje mislijo, da je ekologija enako kot okoljevarstvo.

ZOJA

Ti pa nimaš teh frustracij?

MIRAN

Nope. Fizik.

ANDREJA

Res? Zoja trenutno piše diplomu iz fizike.

MIRAN

Vau, resno? O čem?

ZOJA

Teorija kaosa. Ti?

MIRAN

Astrofizika.

ANDREJA

(promovira svojo prijateljico)

Zoja študira na dveh smereh, eno pa je že končala.

JAN

In to so?

ANDREJA

Fizika, filozofija in psihologija.

MIRAN

Zanimiv izbor. Kako to, da toliko?

(Zoja molči, Andreja zavije z očmi in jo sune pod mizo)

ZOJA

(nekoliko zdolgočaseno)

Pričela sem s filozofijo. Zdelo se mi, da potrebujem še nekaj zraven, nekaj bolj konkretnega. Dodala fiziko in nato še psihologijo. Smisel življenja je, da skušaš priti čim globlje po zajčji luknji. Lej, prevečkrat sem že morala imeti ta pogovor. Kaj, če bi govorili kaj drugega?

MIRAN

In kaj raziskuješ v psihologiji?

ZOJA

(zavije z očmi)

Ukvarjam se z raziskavo iz klinične psihologije o tem, kako človek za normalno obratovanje potrebuje določeno mero samoprevare. Depresivni ljudje so npr. ljudje, ki so najbolj brezkompromisno realistični, saj niso sposobni samoprevare.

MIRAN

(impresionirano)

Vau, zanimivo.

ZOJA

Niti ne, to je tista začetna spoznavna faza, ko se ti zdi zanimivo vse, kar oseba, ki jo osvajaš pove. Lahko bi ti razlagala o tem, kako je polh zaščiten v večini držav in ga lahko loviš samo v Sloveniji in severni Italiji, zaradi tradicije.

MIRAN

Ampak to je zanimivo!

ZOJA

Seveda, sedaj ti je zanimivo. Sedaj ti bo vse zanimivo in zabavno, kar bom povedala. Ampak čez nekaj mesecev ti bo šlo vse, kar se ti sedaj zdi zanimivo in zabavno, na živce. Tudi, če ti bom povedala karkoli, kar se ti bo dejansko zdelo zanimivo ali zabavno, boš samega sebe prepričal, da ni, in me ne boš razveselil z nasmehom.

JAN

Pa ti, Andreja?

ANDREJA

Nisem tako zanimiva. Specialna pedagogika.

JAN

To je zanimivo.

ANDREJA

Ne laži. Priznaj, da te bolj zanima, kaj ima ona za povedati. Ob njej imam vedno komplekse.

JAN

Zakaj?

ANDREJA

Ker nikomur nisem zanimiva, če sem poleg nje.

JAN

Žalostno, če tako misliš.

ANDREJA

Ni se treba pretvarjati, da te zanimam samo zato, ker tvoj prijatelj osvaja mojo najboljšo prijateljico. Jaz bom povsem sprijaznjena s situacijo, v kateri jaz odidem sama domov. Včasih ona, včasih jaz.

MIRAN

To ljudje dejansko počnemo. Za ženske ne vem, ampak moški v barih vedno iščemo gručo punc, ki po številu ustreza številu tipov v naši gruči.

JAN

Ali pa izvedemo metodo iz Čudovitega uma.

ANDREJA

Čudovitega uma?

JAN

Ja, saj veš. V bar vstopi skupina žensk, ena občutno izstopa od ostalih in vsi moški bi se najraje zagreblji zanjo, ampak če bi to naredili, nas bi vse zavrnili in mi bi se spravili na njene kolegice, ki bi bile užaljene, ker niso bile prva izbira. Zato si raje vsak od nas izbere eno od preostalih, ne tako zelo lepih, in nihče ne izbere najlepše. Njene kolegice so tako polaskane,

ker nihče od nas ne osvaja najlepše, ob kateri imajo navadno vedno komplekse, da dobimo vsi za seksat.

ANDREJA

Kakšen šovinizem!

ZOJA

Spomnim se te scene! Na tem dogodku naj bi bila osnovana teorija iger Johna Nasha!

JAN

(odpije požirek svojega piva)

Tako je. Naj priznam nekaj rahlo sramotnega. Veliko časa sem mislil, da je John Nash raggae pevec.

ANDREJA

To ni tako zelo sramotno. Johnny Nash je pevec.

JAN

(zmagoslavno pogleda Mirana)

Vidiš! Sem ti rekel!

(Andreji in Zoji)

Pred nekaj časa mi je razlagal o Johnu Nashu in sem ga vprašal, če ne obstaja tudi pevec s tem imenom pa se mi je samo smejal v glavo.

MIRAN

In doma sem seveda poguglal in ugotovil, da se Jan ni motil, ampak sem mu raje zamolčal to dejstvo, ker nisem želel prejeti tega zmagoslavnega nasmeška, ki ga lahko vidita sedajle.

JAN

Ima posebno bolezensko stanje. Vedno mora imeti prav.

ANDREJA

(se prične smejati)

Potem mu pa povej, da je našel svojo konkurenco.

(s prstom pokaže na Zojo, ki zavije z očmi)

JAN

Mogoče lahko njun pogovor ustvari perpetuum mobile. Ker nihče ne bo priznal poraza in se pogovor nikoli ne bo končal.

MIRAN

Resno? Perpetuum mobile? Ker sploh še do enega tedna nazaj nisi vedel, kaj to je, in sem ti moral jaz razložiti, sedaj pa to že uporabljaš v svojem zajebavanju iz mene!

JAN

(Andreji)

No, o tem ti govorim.

ANDREJA

(se zasmije na način, ki pokaže, da ji Jan očitno ugaja, in pokaže s prstom na Zojo)

Ona je ista.

(Zoja še enkrat naveličano zavije z očmi in do konca izpije svoje pivo)

ZOJA

No, pozno je. Odpravili se bova.

MIRAN

Kaj? Ne, ne, še eno rundo.

ZOJA

Bolje, da ne.

MIRAN

Mi pustiš potem svojo telefonsko?

ZOJA

Bolje, da ne.

MIRAN

Zakaj?

ZOJA

Ker tako to vedno gre. Se spoznaš, se zaljubiš, sledi nekaj tednov intenzivnega seksa in nato gre vse v tri pizde matere. Obstaja dober razlog, zakaj v največjih romantičnih zgodbah eden vedno umre. Da ideal ljubezni lahko preživi. Obstaja razlika med realnostjo in človeškimi fantazmami. In po nekaj mesecih mučenja in pretvarjanja, da sva lahko še vedno skupaj, se bova končno razšla. In potem se bom napila s svojimi kolegicami in se zgražala in pritoževala nad tabo in te oponašala. In bolj kot se bo ura bližala začetku delovnega dne, bolj grozen bo tvoj dialekt, ki bo prehajal od štajerščine preko dolenjščine k primorščini, dobival pridih bosanščine in rezultiral v pogrkovanju in nezmožnosti izgovarjave črke r. Iz mojih ust bo prihajal s poskusom rekonstruiranja tvojih ljubezenskih izlivov, ki so mi nekaj časa nazaj toliko pomenili, a so s časom dobili čisto druge razsežnosti. In moje prijateljice, ki so bile prej tako zelo navdušene nad tabo in trdile, da sva popolna drug za drugega, te bodo v trenutku skupinsko zasovražile, ker ženske to pač naredimo. Skupinsko goreče sovražimo iz neke empatije do pripadnic našega spola, ki jim je nasprotni spol zadal nekaj, kar je po naših subjektivnih merilih krivica, kot da v resnici nismo sposobne najbolj ogabnega, nelogičnega zavidanja in opravljanja. In se bomo skupinsko odločile, kot že tolikokrat poprej, da so vsi moški prasci in da bi jim bilo potrebno jajca odrezati in samim sebi se bomo zdele feministke, četudi v resnici feminizem ni definicija za mržnjo moškega spola.

MIRAN

(Andreji)

A se ona vedno tako razgovori?

ANDREJA

Jap. In ne poskušaj ji nasprotovati.

MIRAN

(Zoji)

Kaj pa če se ne zgodi tako?

ZOJA

Tako je bilo in vedno bo in nikoli drugače, samo spomin imamo kot zlate ribice in radi pozabljamo in se pretvarjamo, da se lahko konča drugače.

(Zoja vstane, Andreja ji sledi)

Pa se ne. Lepo vaju je bilo spoznati.

(Zoja seže v roke Janu, nato Miranu, njun stisk rok je nekoliko daljši in oklevajoč, a ga Zoja vseeno sčasoma prekine, nato s Andrejo vzameta torbici in odideta)

6. PRIZOR

Miran in Zoja sedita v kuhinji, Miran lista časopis, Zoja srka kavo.

Zamuja mi. **ZOJA**

Kaj ti? **MIRAN**

Že dva tedna. **ZOJA**

Dva tedna. **MIRAN**
(*tišina*)

Kaj sedaj? **ZOJA**

Ne vem. **MIRAN**

Jaz tudi ne. **ZOJA**

Ja. **MIRAN**

A pa si zihér? **ZOJA**

A da mi zamuja? **MIRAN**

Ja, da ti zamuja. **ZOJA**

Ja, zihér sem, da mi zamuja. **MIRAN**
(*tišina*)

Lahko da ti samo zamuja. **ZOJA**

Ja, lahko da mi samo zamuja. **MIRAN**

Kako boš pa izvedela? **ZOJA**

A če mi samo zamuja? **ZOJA**

Ja, če ti samo zamuja. **MIRAN**

Po test bom šla. **ZOJA**

Ja, po test. V lekarno? **MIRAN**

Ja, bom šla kar v lekarno. **ZOJA**

Pa veš, kaj kupiti? **MIRAN**

Test za nosečnost. **ZOJA**

Ja, ampak katere znamke? **MIRAN**

A ima to veze s čimerkoli? **ZOJA**

Imaš prav, nima. **MIRAN**
(tišina, Miran s prsti bobna po mizi)

Pa če bo pozitiven? **ZOJA**

Negativen bo. **MIRAN**

Pa če bo pozitiven? **ZOJA**

Negativen bo. **MIRAN**

Ampak, če ne bo negativen? **ZOJA**

Ne bo pozitiven. **MIRAN**

Ampak, če ne bo negativen, ampak bo pozitiven?

Ne vem. **ZOJA**

Ne veš? **MIRAN**

Ne, ne vem. Veš ti? **ZOJA**

Ne, ne vem. **MIRAN**

Dobro. **ZOJA**
(Zoja vzame cigareto, si jo da v usta in si prižge)

Če bo pozitiven... **MIRAN**

Ga bom odplaknila. **ZOJA**

Kaj ga boš? **MIRAN**

Odplaknila. Splav bom naredila. **ZOJA**

Splav... **MIRAN**

Kaj, a ti bi ga obdržal? **ZOJA**

A je moj? **MIRAN**

Ni nujno, da je karkoli. **ZOJA**

Ampak, če je karkoli, je moje? **MIRAN**

Debil. Seveda je tvoje. **ZOJA**

Samo preverjam. **MIRAN**

Ja. **ZOJA**

Kdaj pa greš do lekarne? **MIRAN**

Ko to pokadim. **ZOJA**

Aha, v redu. **MIRAN**

Ja. **ZOJA**

Ampak, če narediš splav, kaj to pomeni za naju? **MIRAN**

Kaj? **ZOJA**

Saj veš. To obvisi. **MIRAN**

Obvisi? **ZOJA**

Ja, obvisi. Ostane. Se ne odplakne tako kot fetus. **MIRAN**

Ne obvisi. **ZOJA**

Ampak po drugi strani bi lahko imela otroka. **MIRAN**

Socialna služba bi ga nama po enem mesecu odnesla. Še prej. **ZOJA**

Lahko bi imela zibelko namesto akvarija. **MIRAN**

To ni isto kot domače živali. **ZOJA**

(odsotno) **MIRAN**

V resnici res ni.

Se mi je zdelo. **ZOJA**

A bi imel tvoj ali moj priimek? **MIRAN**

Kaj sedaj napletaš? **ZOJA**

Razmišljam. **MIRAN**

Ampak potem bi bila nenadoma ta par. **ZOJA**

Kateri par? **MIRAN**

Par z otrokom. **ZOJA**

Ja? **MIRAN**

ZOJA
Samo okoli tega se bo vse vrtelo. Jaz bom pričela šivati in kuhati, ti boš ves čas nadržan, ker boš preveč delal. Želela bova še enega. Jaz bom opravljala sosedo, katere zelenica bo rjava, ti boš začel gledati nogomet...

Ni nujno. **MIRAN**

Večinoma je. **ZOJA**

To je res. **MIRAN**

Ne bova več samo jaz in ti. **ZOJA**

In? **MIRAN**

Ne bova več samostojna. Zgled bova morala biti. **ZOJA**

Sistem naju bo požrl. **MIRAN**

ZOJA

Točno tako. Prilagodila se bova.

MIRAN

Ves čas govoriva, da ne bova končala kot vsi ostali.

ZOJA

Da bova drugačna.

MIRAN

Ja, drugačna.

ZOJA

Torej je odločeno.

MIRAN

Je?

ZOJA

Ja.

MIRAN

Prav... Mi boš sploh povedala, če bo pozitiven?

ZOJA

Verjetno ne.

MIRAN

Prav.

7. PRIZOR

Zoja sedi v kuhinji, mirno pije kavo in kadi cigareto. Vstopi Miran.

MIRAN

Vem. In vso pravico imaš, da si jezna.

ZOJA

(mirno)

Nisem jezna.

MIRAN

Lahko si jezna. Vem, da sem šel čez vse meje.

ZOJA

(ga pogleda izpod čela)

Čez vse meje? Če mene vprašaš, ti meje niti videl nisi, ker je bila tako zelo oddaljena od tebe.

MIRAN

Lahko se dereš name. Daj, deri se name.

ZOJA

Ti nisi več vreden, da bi se drla ali razburjala zaradi tebe.

MIRAN

(rahlo obupano)

Zoja, oprosti.

ZOJA

Ti nimaš več pravice prositi, da ti odpustim.

MIRAN

Kaj pa naj potem naredim?

ZOJA

(ugasne cigareto in odločno odgovori)

Takole boš naredil. Ti mene ne poznaš več. Nimaš me več pravice poznati. Če me po naključju nekje srečaš, se boš pretvarjal, da me nisi opazil. Če me nekdo omeni, se boš pretvarjal, da me ne poznaš.

MIRAN

Daj, no.

ZOJA

Ti mene nimaš več pravice pozdravit. Nimaš več pravice govorit z mano. Nimaš me pravice gledat. Nimaš več pravice imeti odnosa z mano ali do mene. Nimaš več pravice imeti mnenja o meni, nimaš več pravice imeti kakršnikoli čustev v povezavi z mano.

MIRAN

Saj veš, da pretiravaš. Veš koliko skupnih spominov imava?

ZOJA

Nimaš več pravice imeti spomina name. Nimaš več pravice pripovedovati zgodb, v katerih sem tudi jaz. Nimaš se več pravice spomniti name.

(Zoja mu nameni smrtno resen pogled, Miran sprevidi, da misli resno in obnemi)

MIRAN

Lahko mi vrneš. Da si bova bot.

ZOJA

(zmaje z glavo)

Ne, ne privoščim ti, da bi ti nekdo naredil nekaj takega kot si ti meni. Ne privoščim ti, da te nekdo tako zelo prizadene. Ampak, da sva si na jasnem. Razlog, da ti tega ne privoščim, ni v tem, da sem jaz tako zelo dobra, da bi želela, da imajo lepo življenje celo takšni patetični izgovori za človeka kot si ti.

(premor, Zoja si prižge novo cigareto, Miran čaka, da bo nadaljevala)

Če te nekdo, ki ga imaš rad in mu zaupaš, izda in prizadene, je boleče. Ampak takšna bolečina, naj bo še tako neznosna, prinese s sabo spoznanje resnice. In spoznanje resnice je nekaj najboljšega, kar se človeku lahko zgodi. In takšne pizde od človeka, kakršna si ti, nimajo pravice do resnice. Resnica jim ne pripada! Privoščim ti, da celo svoje življenje živiš v zmoti in laži ter šele na koncu svojega življenja, na smrtni postelji spoznaš, da si živel laž in da šele ko bo prepozno, pričneš obžalovati, da niti ena stvar v tvojem življenju ni bazirala na resnici in iskrenosti!

(Miran jo gleda, Zoja se brezbrizno obrne stran)

In sedaj boš odšel, jaz pa bom teatralno skadila do konca cigareto in jo teatralno ugasnila v pepelnik kot tako kot to naredijo v filmih po tem, ko povejo nekaj pomembnega.

(Miran se nasmehne, Zoja ga grdo pogleda)

Ti se nimaš več pravice nasmihati meni, mojim dejanjem, mojim besedam ali kakršnimkoli spominom, na kateregakoli od naštetih treh.

(Zoja teatralno ugasne cigareto v pepelniku in odide)

8. PRIZOR

Zaporniška celica. Mitja in Zoja sedita za pisalno mizo.

ZOJA

Kako je bilo na sojenju?

MITJA

Mojem sojenju?

ZOJA

Ja, tvojem.

MITJA

Ne vem. Ne spomnim se. Zdelo se mi je kot da sem izstopil iz sebe in da dogajanje spremljam z distanco, izven sebe, kot da se vse skupaj dogaja nekemu drugemu.

ZOJA

Včeraj ponoči sem sanjala, da sem na sojenju.

MITJA

(se nasmehne)

Zakaj so ti pa sodili?

ZOJA

Ker nisem potrošnik. Ker nisem srečna. Ker sem privesek. Ker nisem prispevek k družbi. Trdili so, da kršim osnovno pravilo naše družbe. Nakupovati, ker se proizvodnja neprestano večati in z njo neprestana potrošnja. Tožili so me pa Andreja, Jan in Miran.

MITJA

In mene ni bilo v tvojih sanjah?

ZOJA

Ti si bil sodnik.

MITJA

Kako sem razsodil?

ZOJA

Obsodil si me na pet let vsakodnevne potrošnje. In tečaj potrošništva. Ob tem si pa srkal ogromno kokakolo in jedel hamburger pa gumi bonbone.

MITJA

Uf.

ZOJA

Ja.

MITJA

Ampak, če sem te tvojih sanjah jaz obsodil, oziroma primer razrešil v tvojo škodo, kaj to pomeni?

ZOJA

Zakaj?

MITJA

Jaz sem ti. Jaz obstajam samo še kot projekcija v tvoji glavi. Ti sama si razsodila proti sebi. Ti sama sebe več ne razumeš.

ZOJA

Ne nakladaj.

9. PRIZOR

Zoja, Jan in Andreja sedijo v kuhinji v sedaj samo Zojinem stanovanju. Jan si zvija joint, Andreja gleda Zojo, ki na mizi razvršča kokain v vrstice. Tudi Jan potegne par črtic.

ANDREJA

Resno? Nisi že dovolj posnifala?

ZOJA

Pa ja. Če ti ne boš, vsaj spij nekaj.

(Zoja odide do hladilnika, vzame iz njega vodko, si naliže v kozarec in na dušek izpije. Andreja jo obsojajoče gleda in zmajuje z glavo)

ANDREJA

Ker to je tvoja rešitev za vse.

ZOJA

Na dnu kozarca je vedno rešitev.

ANDREJA

To vedno praviš. Ampak ko izpiješ pijačo, je na koncu kozarec prazen, na dnu ni ničesar in to je to.

ZOJA

Ni konec sveta, veš.

(Andreja utihne, vzame iz mize cigarete, si enega da v usta, prižge in kadi. V kuhinji zavladava tišina)

JAN

Saj bo še vse OK.

ANDREJA

Pa moj kurac, no! Daj jo poglej. Zadrogirana ob treh popoldne in kot vedno ji je za vse vseeno.

ZOJA

OK, ni mi ravno vseeno.

(Zoja se zazre predse)

ANDREJA

Tvoj oče je v bolnici, ti pa kokain snifaš!

ZOJA

Kar je, je. Sedaj se moramo soočiti s tem.

(Zoja potegne še eno črtico)

In živeti naprej s tem.

ANDREJA

Pa ti si bolna v glavo. Jaz grem. Jan, greš z mano?

(Jan nemo prikima, a ne migne)

ZOJA

Ne, Jan bo ostal.

ANDREJA

Jan, prosim, pojdi z mano.

ZOJA

(dobi voljo po »jebanju v glavo«)

Andreja, preboli! Noče te. Nikoli te ni zares hotel. Nehaj mu težiti.

(Andreja jo boleče pogleda)

ANDREJA

Tega mi prijateljica ne bi rekla.

ZOJA

Česa, a resnice? A mogoče ni resnica? Jan, a ni res?

(Jan je še vedno tiho)

ZOJA

Vidiš. Molk je zlato. Molk je resnica. Vse skupaj pa tako ali tako en navaden drek, iz katerega si gradimo svoje namišljene pravljичne gradove in sploh ne dojamemo, da v resnici niso gradovi, ampak navadni kupi dreka.

(»posnifa« še eno črtico kokaina)

ANDREJA

Ne vem, zakaj...

ZOJA

(jo prekine)

Ja, jaz tudi ne vem, zakaj se vedno ženeš za napačnimi tipi, ki te nočejo.

ANDREJA

Kako lahko...

ZOJA

(jo spet nesramno prekine)

A ne, jaz tudi ne vem, kako lahko to sploh prenašam! Že od srednje šole se vedno vržeš za napačnim in potem moram jaz poslušati tvoje razočarano jamranje: "Zoja, ampak on je bil pravi..." Buhuhuhu, no.

(Andreja strmi vanjo kot da jo prvič vidi)

JAN

Andreja, ne poslušaj je. V šoku je. Dolg dan je imela. Zato tako govori. Ne misli resno.

ZOJA

Od nekdanj tako mislim! Samo konvencije prijateljstva ne dopuščajo tovrstne iskrenosti.

ANDREJA

Jan, prosim, greva.

ZOJA

Ne, Jan bo ostal z mano. A ne, Jan?

(Jan molči in se ne zgane)

ZOJA

Ker veš, zakaj si je Andreja zapičila v glavo, da si ljubezen njenega življenja?

ANDREJA

Zoja, nehaj!

ZOJA

Ne, ne, ker je zanimivo, veš. Torej. Nekaj dni preden sva te spoznali, preden te je Miran predstavil, sva z Andrejo sedeli v lokalnu, napol pijani, seveda, in debatirali, katera imena pašejo skupaj. Ja, tudi tako zelo otročji znava bit. In nekako sva prišli na idejo, da Andreja najlepše zveni v kombinaciji z Janom. Vse lepo in prav in v resnici zelo pozabljivo, če ne bi čez nekaj dni Miran rekel: »Tisto tam je moj prijatelj Jan.« Ošvrknila sem Andrejo s pogledom in videla, kako misli, da je to »oh, usoda«! Naključja pač ne obstajajo, a ne? TISTO je pač bila USODA.

ANDREJA

Ni bilo čisto tako.

ZOJA

Točno tako je bilo. Edino, česar nihče naši ljubi, naivni, romantični Andreji ni povedal, no, jaz sem ji kakšne stokrat, ampak trmasta glava je pač glava, ki sliši le tisto, kar pač trmasta glava želi slišati, da se to dogaja samo v neumnih romantičnih komedijah. V realnem življenju usodnosti ni. Realni pari imajo neumno, dolgočasno zgodbo o tem, kako so se spoznali. Iskati idealno romantično ljubezen v tem svetu, je...

(Zoja srkne preostanek pijače v kozarcu, vstane in si nalije novo)

... skregano z vso pametjo.

(Jan prične zvijati novi joint. Andreja sede nazaj, rahlo osramočena, ošvrkne s pogledom Jana, ki gleda v tla in deluje kot da Zojinega monologa ni slišal, oziroma ga ni ganil, zaradi česar ji postane še bolj hudo in si prižge novo cigareto)

ZOJA

Boš ostal, a ne? Saj si to od nekdaj želiš. Jaz in ti, brez Mirana...

(Zoja prične lesti v Jana, Jan ne reagira, Andreja jo skuša ignorirati in gleda stran)

Saj si mi to sam povedal ... Lani, ko smo bili na morju, se spomniš? Ko sva bila ponoči pijana na plaži in sva gledala ladje v daljavi ...

JAN

Nobenih ladij ni bilo ...

ZOJA

Še bolje. Samo jaz in ti sva bila ... Jaz in ti in prostrano morje, ki je simboliziralo najino neskončnost. In sedaj Mirana ni ...

ANDREJA

(brezbrižno)

Jan, to dela samo zato, da bi mene razpizdila.

ZOJA

(nežno)

Ne, ne, to ni res. In ko si mi to povedal ... Po tem sem vsak dan razmišljala, da bi bilo resnično lepo, če bi bilo tako.

ANDREJA

Jan, to je punca, ki se je enkrat svoji sestri zlagala, da ima HIV, samo zato, da ji ne bi bilo treba na praznovanje njenega rojstnega dne. Ni ravno svetel zgled govorjenja resnice.

ZOJA

(še vedno nežno)

Ampak Jan ve, da imam težave s svojo sestro ... Da mi nikoli ni bilo zares mar zanjo, za Jana pa mi je mar. Mar mi je zate, veš. Rada te imam.

ANDREJA

(poči ji živec)

Pa ti si čisto zlo! Kaj pa Miran?

ZOJA

Jaz ga nočem več. Lahko ga imaš ti. Ampak v opozorilo: smrči kot tapir, da mi ne boš kasneje očitala, da te nisem opozorila ...

ANDREJA

Jezus Kristus, no. OK, jaz ne morem več. Grem. Jan greš z mano ali ne?

(Jan se ne zgane. Nastane tišina, Zoja še vedno gleda Jana, Andreja prižge novo cigareto)

JAN

Pa ti... A ti resno?

ZOJA

Ja.

JAN

Ti rečeš marsikaj.

(Zoja vstane in sede Janu v naročje in ga prične nežno gladiti po laseh, Andreja se še vedno trudi vse skupaj ignorirati Jan se za trenutek preda momentu, nato odrine Zojo in vstane)

Samo v šoku si.

(Zoja odide do Jana)

ZOJA

Ne. Že nekaj časa ga nočem več. Gnusilo se mi je, kadar se me je dotikal. Pretvarjala sem se, da se me ti dotikaš.

(Zoja približa svoje ustnice Janovim, Jan pomišlja ali naj se odzove ali ne)

JAN

Ne verjamem ti.

ZOJA

Poglej me v oči. Se ti zdi, da ti lažem?

JAN

Tebi ni za verjet.

ZOJA

(nežno)

Daj, no. Jan, ljubi se z mano. Veš, da to hočeš. Pozabi na Mirana. Samo jaz in ti.

(Jan se vda, poljubita se, Andreji dokončno prekipi, pograbi svojo torbico in odide, ko Andreja odide, nato Zoja vstane in gre stran od Jana)

JAN

(sedaj že precej pod vplivom alkohola in drog)

Kaj pa je sedaj to?

ZOJA

Nič.

JAN

O, ne. Mene ne boš samo provocirala tako kot Mirana in Andreja.

(Jan vstane in se nameni proti njej, Zoja v trenutku vstane in skoči na drugi konec kuhinje)

Sem pridi.

ZOJA

Pa saj si vedel, da samo Andrejo provociram. To jaz delam. Saj me poznaš.

JAN

Me ne briga. Mene si dovolj sprovcirala in to je vse, kar šteje.

(Jan se prične bližati Zoji z agresijo v očeh, Zojo postane strah in se prične pomikati stran, na poti iz polic in pulta jemlje reči in jih meče vanj)

ZOJA

Zadrogiran in pijan si.

JAN

In?

(Zoja stisne ob pult in se s težo nasloni nanjo, ona miži in ga prične tepsti, da bi šel stran, Jan se nenadoma odmakne in se prične na ves glas smejati)

JAN

(med glasnim smehom, presenečeno)

Fak! Ti ga imaš dejansko rada!

ZOJA

(odpre oči, zmedeno)

Kaj?

JAN

(posmehljivo)

Dejansko ga imaš iskreno rada.

ZOJA

(še vedno zmedena)

Kaj si pa mislil?

JAN

Ne vem, da tako kot vsi ostali, tudi vidva vidita farso, ki jo igrata... Ampak ti je očitno ne!

(Zoja presenečena molči)

Ti misliš, da je Miranu mar zate? A?

(Zoja molči, Jan naprej provocira in se posmehuje)

No, povej. Misliš, da mu je?

(Zoja počasi podrsi ob pultu navzdol in se usede na tla)

No, potem mi pa povej, kako zelo ga imaš rada. Povej, kako zelo ga ljubiš. Povej mi, kako bi umrla zanj...

(zviška pokroviteljsko gleda Zojo, ki sedi na tleh in strmi predse)

Ali mi povej, kako zelo ga imaš rada ali pa mi povej, kako misliš, da je njemu mar zate...

Izberi nekaj od tega.

(nekaj trenutkov tišine, nato Jan plane v še bolj norčav smeh kot prej)

Ti, ki se nenehno norčuješ iz kalupov, konvencij, stereotipov in patetike... ti si v resnici največji kliše vseh časov.

(Jan odide proti vratom, pred vrati se obrne nazaj proti Zoji)

V bistvu sem ti hvaležen za tole. Sedaj nočem več nič od tebe.

(Jan odide, Zoja obsedi na tleh s praznim pogledom)

10. PRIZOR

(Zoja sedi za mizo in postavlja stolp iz kart)

ZOJA

Kaj pa, če nekje res bedi nek bog, ki ga jaz, navaden smrtnik, lahko tako razjezim s svojimi slabimi deli, da me obsodi na večni pekel? Kaj pa, če bi dejansko lahko imela možnost se en dan usesti na pivo z bogom in ga spraševati: bog, kako si pa to naredil? Zakaj si pa tisto dopustil? Zakaj pa nisi ukrepal in preprečil, da bi se toliko slabega lahko zgodilo milijonom ljudem? Kaj pa če res dobim raka na pljučih? Kaj pa, če je Andrejo pred nekaj minutami zbil avto in sedaj leži v komi? Kaj pa, če je moje konstantno tresenje rok znak, da bom dobila Parkinsonovo bolezen? Kaj pa, če je duša resnično smrtna in moja babica ne vidi in ne ve, kaj se dogaja z mano? Kaj pa, če je duša dejansko nesmrtna in me moja babica vidi vsakič, kadar pijana zakomiram v kakšnem jarku ali kadar masturbiram? Kaj pa, če imam okvaro možganov in ne morem delati novih spominov in že nekaj časa neprestano živim en in isti dan? Kaj pa, če sem v resnici nora in ne ločim med realnostjo in dogajanjem v svoji glavi? Kaj pa, če se čez pet let zbudim in bo moje življenje na popolnoma isti točki kot trenutno? Kaj pa, če se čez deset let zbudim in bo moje življenje na popolnoma isti točki kot trenutno? Kaj pa, če se čez petdeset let zbudim in bo moje življenje na popolnoma isti točki kot trenutno? Je to sploh možno? Ali bi že nekaj let pred tem naredila samomor? Mogoče nekaj let za tem? Ali pa mogoče resnično točno petindvajset let kasneje od tega trenutka, ko razmišljam o tem? Kaj pa, če sem v resnici pedofil? Kaj, če bom nekega dne gledala otroke in ugotovila, da imam spolna nagnjenja do njih? Kaj pa, če me moj bivši ni nikoli poljubil med seksom zato, ker dejansko nikoli ni bil zaljubljen vame? Kaj pa, če en dan umrem in to ne spremeni niti najmanjše stvari na tem svetu? Kaj pa, če sem bila v otroštvu posiljena, pa je moj obrambni mehanizem uspel to potlačiti in izriniti iz zavesti? Kaj pa, če je bila menstruacija prejšnjega meseca v resnici splav enomesečnega otroka?

(previdno postavlja zadnji dve karti na vrh stolpa)

Kaj pa, če smo ljudje dejansko zgolj podoba tistega norca, ki je v temi izgubil ključke, in jih sedaj išče pod ulično svetilko samo zato, ker je pod lučjo svetlo, in se lažje išče, in ne za vogalom v temi, kjer jih je dejansko izgubil?

(zadnji dve karti padeta in cel stolp se poruši, Zoja razočarano pogleda kupček razmetanih kart na mizi in po tleh)

Kaj točno naj naredim, če je vse to res?

11. PRIZOR

Andreja in Jan vstopita v Zojino kuhinjo. Kuhinja je v razsulu, povsod so polni pepelniki in različne prazne embalaže. Rolete so spuščene. Andreja odide do okna in dvigne rolete.

JAN

Misliš, da je ni doma?

ANDREJA

Kje pa naj bi bila?

JAN

Daj, greva.

ANDREJA

Zoja!

(Zoja se primaje v kuhinjo. Izgleda grozno. Pod očmi ima podočnjake, na majici packe hrane, zmedeno ju gleda)

ZOJA

Noseča sem.

ANDREJA

Kaj?

ZOJA

Aja, ne, saj sem prejle menstruacijo dobila... Imaš kakšen tampon?

(Andreja odpre svojo torbico, iz nje vzame tampon in ga da Zoji. Zoja ga vzame in odide iz kuhinje)

JAN

Kdaj misliš, da je nazadnje vzela zdravila?

ANDREJA

Danes verjetno ne.

(Zoja se vrne s tamponom v roki in ga položi na mizo. Sede na stol)

Ne potrebuješ tampona?

(Zoja prične jokati)

ZOJA

Jaz hočem, da odide!

ANDREJA

Kdo? A Jan?

(Zoja še naprej joka)

ZOJA

Pozabila sem jo nahranit.

ANDREJA

Koga?

ZOJA

Mojo hrčico. Becky.

ANDREJA

Zoja, Becky je umrla, ko sva bili še v osnovni šoli, se ne spomniš? Si vzela danes tablete?

ZOJA

Mislita, da se bo virus razširil?

ANDREJA

Kakšen virus?

ZOJA

Veš, da me je Jan enkrat skoraj posilil?

(Jan in Andreja obnemita, Andreja šokirano pogleda Jana, Jan v zadregi odkimava)

JAN

Saj ne ve, kaj bluzi...

ZOJA

(že menja temo)

Daj mi kozarec vode, žejna sem.

(Andreja gre do korita in naliže kozarec vode. Iz omare vzame tudi Zojine tablete in dve strese na dlan. Zoji poda tableti, ki ju brezbrizno da v usta, nato ji Andreja poda še kozarec in Zoja pije, Jan prične v koš metati smeti in pomivati posodo)

ZOJA

Sanjala sem, da sem se sprehajala po mestu. Iz žepa sem vzela cigarete in si eno dala v usta. Potem sem sklonila glavo in prižgala cigareto. Ko sem dvignila pogled, sem ugotovila, da se je v treh sekundah, kar nisem gledala, svet podrl. Okoli mene so bile porušene stavbe in mrtvi ljudje, jaz pa sem stala sredi vsega tistega nereda s prižganim čikom v ustih.

ANDREJA

In kako si se počutila zjutraj?

(Zoja spet prične jokati)

ZOJA

Žalostna sem bila. Nočem, da vsi umrejo in sem edina preživela. Tako osamljena sem bila. Ko sem bila majhna, sem sanjala, da je strela udarila v našo hišo. Sprehodila sem se po hiši in vsi so bili mrtvi. Ati, mami in sestra. In potem sem se ulegla na tla in se delala, da sem tudi jaz mrtva.

(Janu je čedalje bolj neprijetno)

JAN

Andreja, it bova morala.

ZOJA

(se zave realnosti in neha jokati)

Saj res. Vidva sta sedaj par. In delata te... parčkaste reči. Nakupujeta na tržnici zelenjavo in jo potem lupita in potem iz nje župico delata. Zdravo, zelenjavno župico. In potem sta vitalna.

ANDREJA

Če želiš, jaz ostanem.

ZOJA

(neprepričljivo)

Ne, ni treba. Saj si mi tableto dala. Sedaj bo vse v redu, a ne.

ANDREJA

Kakor želiš.

(Jan in Andreja vstaneta in se odpravita proti vratom, Zoja prične spet jokati)

ZOJA

Ne it.

(Andreja in Jan se ustavita)

ANDREJA

(Janu)

Se vidiva doma, prav?

JAN

Prav.

(Jan odide. Zoja odpre škatlo s cigareti in si eno prižge. Zoja do konca prizora govori brezбриžno in odsotno)

ZOJA

Kronično mi je dolgčas v življenju. Karkoli počnem mi je zanimivo za mogoče nekaj minut. To sem prvič ugotovila v srednji šoli. Se spomniš Tima?

ANDREJA

Tvojega fanta iz srednje šole?

ZOJA

Ja. Mislila sem, da bo življenje bolj zanimivo, če bom imela fanta. In je prišel Tim. In za najin prvi zmenek sva šla na sprehod. In, ne vem, sprehajala sva se in nenadoma mi je rekel, da je srečen. In jaz sem lahko razmišljala samo o tem, kako tam za brezveze, brez namena stojiva že kurčeve pol ure in gledava pofukane zvezde in se spraševala, če bi mi to mogel biti vrhunec dneva. V počasni hoji celi dve jebeni uri se sprehajat brez cilja in potem gledat pofukane zvezde. A to je komu razburljivo, al kaj?

ANDREJA

Lepo je. Opazovati stvari, ki so tako zelo oddaljene, a se vidijo tako jasno in si dovolijo biti opazovane.

ZOJA

Se spomniš, ko sem delala splav?

ANDREJA

(zmedena, ni prepričana, če spet bluzi ali se spominja)

Kaj? Kdaj si delala splav?

ZOJA

Ne vem. Lani, predlani, ne vem.

ANDREJA

Zakaj si naredila splav?

ZOJA

Ker sem bila noseča.

ANDREJA

Z Miranom?

ZOJA

Ja, s kom pa.

ANDREJA

In je Miran to vedel?

ZOJA

Nekaj takega.

(tišina)

Ampak v resnici sem ga želela.

ANDREJA

Kaj si želela?

ZOJA

(ji nameni pogled, ki jo sprašuje, če je neumna)

Otroka.

ANDREJA

Zakaj si potem naredila splav?

ZOJA

Ker sem si ga v resnici želela. Pa kaj si neumna?

ANDREJA

(zmedeno)

Splav ali otroka? Ne razumem.

ZOJA

Otroka! Test je bil pozitiven in jaz sem lahko razmišljala samo o tem, da bi v resnici rada imela tako malo dišečo bebico.

ANDREJA

Zakaj ga potem nisi obdržala?

ZOJA

Ravno zato. Popolnoma odrasti v resnici pomeni popolnoma se vdati in podrediti se sistemu v katerega nas interpelirajo že od malega. Videti sebe samo še skozi prizmo drugih. Vzeti neko dolgočasno osemurno kadrovske službo. Pozabiti, kako si včasih sanjaril, da boš ravno ti spremenil svet. Zaljubiti se in misliti, da se še nikoli prej ni nihče tako zelo zaljubil. Videti, da je ta oseba konstantna in zanesljiva in se zato poročiti z njo. Zaradi obljube, da bo vedno s tabo in ob tebi. Imeti prvega otroka, imeti drugega otroka, imeti nato še tretjega otroka, čeprav si vedno želel samo dva otroka, ampak včasih kontracepcija ni zanesljiva ali pa se pustiš prepričati partnerju ali pa preprosto razmišljaš, da je najbolje, da so trije, da če gre eden od njih na stranišče, se lahko ostala dva normalno naprej igrata. Se delati, da ne slišiš, kako tvoja najstniška hči joka v svoji sobi, ker se počuti neprijateljstvo ali neprivlačno... in na sploh... počasi odmirati od znotraj. Nisem želela tega.

ANDREJA

Ni nujno tako.

ZOJA

Kljub temu trenutno jaz odmiram od znotraj. Smrdi mi iz ust, ker moj organizem gnije.

ANDREJA

To je verjetno bolj zato, ker si že ne vem koliko časa nisi umila zob.

ZOJA

Ne, jaz samo gnijem od znotraj.

(Zoja se zastrmi v prazno, Andreja čaka, da nadaljuje)

Dejansko si sam.

ANDREJA

Kaj?

ZOJA

Pač, največja ironija ljubezni. Absurdnost človeške želje po paru. Vsak človek teži k temu iz strahu, da ne bi umrl sam. A resnica je, da ko tvoje telo prepozna bolezen ali poškodbo kot prehudo in se odpove boju, ko prične tvoj organizem odpovedovati in tvoje celice odmirati, si v tem popolnoma sam. Z nikomer ne moreš deliti te izkušnje. V tistem trenutku metafizično ne more preseči umirajočega fizičnega. Vsak umre sam. Mogoče je to edina zanesljiva resnica o tem svetu. That in the end everybody dies alone.

(se predrami)

Oditi moraš.

ANDREJA

Kaj?

ZOJA

Hočem, da greš. Prosim.

ANDREJA

Ziher?

ZOJA

Ja... Prosim.

ANDREJA

Prav. Te pridem pogledat zjutraj.
(Andreja odide)

12. PRIZOR

Čajanka v lepem, meščanskem salonu. Za mizo sedijo Zoja, Andreja, Miran, Jan in Mitja. Oblečeni so uglajeno, moški del v elegantnih moških oblekah, ženski del pa v lepih, črnih oblekah z dolgimi rokavi. Srkajo čaj iz starinskih skodelic, občasno vanj pomakajo piškote ter razpravljajo. Na mizi je več lepih skledic napolnjenih s stepeno sladko smetano.

MIRAN

Ampak kot je razlagal že moj profesor v srednji šoli: vprašanje, če je socializem alternativa kapitalizmu. Zdi se mi, da ljudje dandanes zagovarjajo socializem preprosto zato, ker ne vidijo druge alternative.

MITJA

Kapitalizem smo v zgodovini že odpravljali s socializmom in, no, ni se ravno dobro končalo.

ZOJA

Zadnjič sem gledala nek dokumentarec, kjer je Friedrich von Hayek zagovarjal socialiste. Ne ker bi se mu zdelo, da je njihov načrt za ekonomijo dejansko dober, ampak zato, ker si upajo sanjati. Naj bodo njihovi načrti še tako utopični, njihove sanje še tako neizpopolnjive, situacija še tako črna, oni si upajo sanjati!

(skupina za mizo se zasmеji)

JAN

Ampak npr. Keynesov načrt je bil uresničen. In on je bil socialist...

MITJA

Ampak, ko se je vlada odločila, da bo sprejela njegov načrt, je kmalu po tem bila vojna... Vprašanje, če bi se njegov načrt uresničil, če ne bi sledila vojna.

ANDREJA

Singapur je dober primer, kjer kapitalizem funkcionira.

ZOJA

Singapur je majhen, zato kapitalizem tam funkcionira. Majhne upravne enote bi delovale kjerkoli. K temu stremi anarhizem.

JAN

Vendar Singapur ni anarhistična država, ker bi v primeru anarhizma morali ljudje odločati o vsem. Singapur je otroški vrtec. Kazen za karkoli. Ljudje niti razmišljajo ne. Morala bi morala prihajati iz človeka in ne iz zakonov.

MITJA

V resnici je s takšnim sistemom veliko bližje anarhiji kot anarhizmu.

MIRAN

Še vedno ne razumem, kako so lahko ljudje v preteklosti nasedli odpustkom, ki jih je terjala cerkev za grehe...

ZOJA

Kako se čудиš temu? Saj naš sistem temelji na istem. Če karkoli narediš protizakonito, plačaš. Način je isti, samo naslovnik je drug.

MIRAN

Hm, v resnici res. Sprašujem se, kako to, da ljudje še vedno poslušajo RKC in upoštevajo njegove napotke, kljub temu, da se je že davno izkazalo, da imajo dvojno moralo.

MITJA

V resnici je odgovor zelo preprost. Živimo v sistemu, kjer nam vsak dan razlagajo, kako je človek nadomestljiv. Kako en delavec ne šteje nič, saj je še mnogo drugih, ki bi lahko opravljali isto službo. In na drugi strani je cerkev, ki razlaga, kako je človekova duša
(*Mitja si prične odvezovati kravato in nato odpenjati gumbe na srajci*)
toliko vredna, da se zanjo tepeta tako bog kot tudi hudič.

JAN

(*si tudi prične odvezovati kravato in odpenjati gumbe na srajci, JAN ravna isto, Zoja in Andreja si pričneta slačiti hlačne nogavice*)

In glede na egocentrizem, ki vlada v današnjem času, se sploh ne moremo čuditi, če ljudje raje sledijo tej logiki.

ANDREJA

(*med slačenjem hlačnih nogavic*)

Razmišljala sem, če ni ena najbolj razširjenih ideologij današnjega časa biti dober do zatiranih. Dajati klošarju denar, se boriti za gejevske poroke, zagovarjati pravice črncev in se ob tem sam sebi zdeti najboljši človek na svetu

(*moški del skupine si sleče srajce, prične se sezuvati in nato slačiti hlače in spodnjice, Zoja in Andreja končata s hlačnimi nogavicami in si pričneta čez glavo vleči obleko*)

ni nam pa problem delati krivice, zatirati in prizadeti ljudi iz svojega sloja oziroma svojih vrstnikov.

MIRAN

(*si sleče še gate, tudi ostala dva moška sledita, Zoja in Andreja si pričneta odpenjati nedrčke*)

Zato, ker je najlažje ljubiti fantazme. Gre za ljudi s katerimi na vsakodnevni ravni nimamo opravka. Težje je sprejeti napake in lastnosti ljudi, s katerimi se neprestano srečujemo in na pram temu še vidimo v njih svoje projekcije.

(*še Zoja in Andreja si slečeta gate, skupina nato seže po skodelicah s sladko stepeno smetano in vsak od njih se prične z njo mazati po telesu*)

ZOJA

Ampak to je seveda delanje prave reči iz napačnih razlogov. Najbolj gnusno dejanje.

JAN

Kaj?

ZOJA

Dajati klošarju denar samo zato, da bi bil usmiljen. Ne prevarati partnerja samo zato, ker je treba biti zvest...

MIRAN

Dostojevski ima esej, v katerem trdi, da ima bog veliko raje človeka, ki ubije sočloveka in se nato zave, da je ravnal narobe in se kesa, kot pa človeka, ki neprestano razmišlja o tem, kako bi sočloveka ubil, a se preveč boji posledic, da bi ravnal tako.

(skupina še vedno nanaša nase stepeno smetano)

MITJA

Sam se ne strinjam s tem. Tisti rek: pot v pekel je posejana z dobrimi nameni...

(se prekine, ker ne more govoriti, ker mora glavo zasukati preveč nazaj, da bi dosegel in namazal težavne predele na svojem hrbtu)

to nima veze. Važne so samo posledice. Navadili smo se, da lahko naredimo karkoli, če se potem opravičimo. Če bi se bolje potrudili, ne bi bile posledice redkeje negativne.

ANDREJA

Ja, če ne bi bilo zavedanja, da se lahko opravičimo in nam bo človek, zoper katerega smo ravnali napak, najverjetneje oprostil.

JAN

(med mazanjem po genitalijah)

To pa sedaj zveni precej kot Machiavellijeva teološka logika. Važen je samo cilj. Nima veze, če po poti ubijemo toliko in toliko ljudi, cilj je večjega pomena.

MITJA

Ne, ker z Andrejo govoriva o posledicah in ne cilju. Posledica so torej v tem primeru tudi mrtvi ljudje.

JAN

Eh, v končni fazi smo ljudje samo živali.

MIRAN

Ha, vedno se najde nekdo, ki sredi debate zatrdi, da smo samo živali. Nismo. Kaj loči človeka od živali?

(vsi so končali z mazanjem s sladko smetano in pričnejo lizati sladko smetano drug z drugega)

ZOJA

Kultura.

MIRAN

Tako je. In razum in občutek za moralo.

ANDREJA

To je največja ironija ekologov. Zagovarjajo naravo in čutijo empatijo do drugih bitij. Pri živalih tega ni. Pri njih velja boj za preživetje. Ekologi, ki lahko čutijo empatijo ne samo do svoje vrste, temveč tudi do drugih vrst, so najbolj nenaravna bitja na zemlji.

(zaključijo z debato, ker se lizanje konča in se prizor spreobrne v orgijo)

